

Et godt arbejdsforløb er ...

rev. 29.5.2011

I det gode arbejde er der en sammenhæng mellem det, hovedet tænker og det, hånden gør. Barnet involveres i alle arbejdsforløbets faser, fra idé til beslutning, planlægning, udførelse, formidling og værdsættelse.

Skridt for skridt fra aller første skoledag på Børneskolen Bifrost skabes en helhedslinje og forståelse af, hvad der kendetegner et godt arbejdsforløb.

Indholdsfortegnelse

Faglighed og tværfaglighed.....	1
Skolens pædagogiske struktur.....	2
Hvorfor netop disse tre værksteder?.....	2
Videnskab – tækningen bag valg af disse tre værksteder.....	3
Arbejdsmodel for yngste og mellemtrin.....	4
Emne.....	5
Værksteder på yngste trin.....	6
Færdigheder og viden, forudsætning.	6
Værkstedsoversigt.....	7
Første arbejdseddell.....	7
Anden arbejdseddell.....	8
Grundbegreber og færdigheder.....	8
Zonen for nærmeste udvikling.....	9
Helhedslinjen – yngste trin.....	9
Model af tema-arbejdet, yngste trin..	9
Et godt arbejdsforløb – indsigt i alle faser..	11
Model af 'Et godt arbejde'.....	11
Idéfasen.....	11
Beslutning.....	11
Planlægning.....	12
Udførelse.....	12
En naturlig tilgang og proces.....	12

Værksteder på mellemtrin.....	13
Værkstedsoversigt.....	15
Tredje arbejdseddell.....	16
Fjerde arbejdseddell.....	18
Zonen for nærmeste udvikling.....	22
Helhedslinjen – mellemtrin.....	22
Model af tema-arbejdet, mellemtrin.	23
Projektarbejdet på ældste trin.....	24
Om at undersøge.....	24
Arbejdsmodel for projektarbejdet.....	25
Oversigt over rapportens indhold.....	26
Det musiske udtryk.....	27
Værdsættelse – evaluering.....	28
Zonen for nærmeste udvikling.....	30
Helhedslinjen – ældste trin.....	31

Se også

Fantásien – et eksempel på helhedslinjen fra yngste til ældste trin - et godt arbejdsforløb	
Forældreinformation	
Eksempler fra	
fra yngste trin	
fra mellem trinnet	
fra ældste trin	

Faglighed og tværfaglighed

Det faglige arbejde er fundamentet for at kunne indse sammenhænge. De faglige indsigter og færdigheder giver netop barnet redskaber i hånden til at kunne skabe forståelse og mening i sit eget liv og sin omverden. Verden er ikke delt op i fag, det er en skole-konstruktion. Barnets faglige kvalifikationer anvendes således ind i en tværfaglighed, så barnet både kan erfare nødvendigheden af at lære fagenes indhold og metoder samt anvende dem til at forstå, hvordan livet og verden hænger sammen med en større og større indsigt og perspektiv.

Involveringen sker via oplevelsesfasen, se hjemmesiden. Her får børnene indtryk, der leder dem på sporet af, hvad man også kan involvere sig i og lære mere om.

Skolens pædagogiske struktur

- **Fællesoplevelse/fællesprojekt**
Provokation/konfrontation/inspiration ind i emnet/temaet
- oplæg, udflugter, gæstelærer, fest, billedprojekt, drama, musik, skulptur osv.
- **Kursus**
Uddyber emnets/temaets indhold
Viden og færdigheder, der giver børnene mulighed for bl.a. at arbejde selvstændigt i værksteds- og projekttimerne.
- aktuelle kurser, indhold der er relevant i det aktuelle tema
- faste kurser, faglige metoder/discipliner/begreber & temaet belyst med fagene.
= dansk, matematik, musik, idræt, sprog, fysik
- **Individuelle tværfaglige aktiviteter**
På yngste- og mellemtrin arbejdes i tre faste værksteder
- læse/skrivestue
- laboratorium
- atelier
På ældste trin arbejdes med problemorienteret med individuelle temaer/projekter
- **Fælles læseplaner**

Det tværfaglige arbejde udfoldes på forskellig vis, men i en helhedslinjetænkning:

På yngste- og mellemtrin arbejdes i tre faste værksteder: læse/skrivestue, laboratorium, atelier.

På ældste trin arbejdes problemorienteret med individuelle, tværfaglige temaer/projekter

Hvorfor netop disse tre værksteder?

3 værksteder – individuelt tværfagligt arbejde

- I læse/skrivestuen er aktiviteterne verbalt/læse/skrive orienterede, som fx finde fakta, være fabulerende, skabe faktion, lytte, læse, skrive, se,...
- I laboratoriet ligger vægten på eksperimenterende aktiviteter som at opstille, gennemføre og vurdere forsøg, at dramatisere, ...
- I atelieret betones den billedmæssige udtryks- og indtryksside
Skabe 2-d og 3-d indtryk og udtryk i mange materialer og teknikker

De tre værksteder er bevidst valgt i forhold til humaniora, naturvidenskab og kunst.

De har forskellige indfaldsvinkler og arbejdsmetoder og udvikler vidt forskellige kompetencer.

Videnskab – tænkningen bag valg af disse tre værksteder

Ingen mennesker kan undersøge hele verden på en gang, så videnskabsmænd skal omhyggeligt vælge, hvad de vil undersøge. De skal tænke over og vælge hvilken lille del af verden, de vil sætte fokus på. Vi siger, at de afgrænser sig. Vi siger også, at de laver en model af virkeligheden.

Videnskab betyder to ting:

- Videnskab er metoden, man bruger for at skaffe oplysninger. Det kan fx være forsøg, spørgeskema og interview
- Videnskab er også det, man finder ud af, det kaldes informationer. Informationer kan stå som tal, diagrammer, formler, beskrivelser m.m. Informationer, man sætter ind i en sammenhæng og forståelse, bliver til viden.

Videnskab kan inddeles i tre metoder alt efter, hvad der undersøges:

1. Naturvidenskab – som videnskabsmanden med lup i et laboratorium – om naturen
2. Samfundsvidenskab – som den nysgerrige i læse/skrivestuen – om kulturen
3. Humaniora – som kunstneren med pensel eller blyant i et atelier – om indtryk og udtryk

Indenfor naturvidenskab undersøger videnskabsmænd, hvordan naturen hænger sammen og fungerer. De nye fakta-opdagelser og informationer bliver til viden om naturens love.

Samfundsvidenskab ligger mellem naturvidenskabsmandens og kunstnerens tilgang. Man prøver både at undersøge og tolke, hvad der sker. Så det handler både om fakta-informationer samt værdier og holdninger. Deres undersøgelse bliver til et forslag om viden om, hvordan sociale forhold skal forklares eller forstås. Hvorfor vælger vi mennesker, som vi gør.

Humaniora handler om, hvordan mennesker udtrykker sig i sprog, kunst, religion, filosofi osv. Disse videnskabsmænd tænker over og tolker, hvordan mennesker udtrykker sig. De kan ikke være helt sikre på, at de har forstået og tolket det, de oplever, på en rigtig måde. Humaniora og samfundsvidenskab handler nemlig om mennesker. Mennesker kan træffe deres egne valg – uanset om man er videnskabsmand eller ikke. Der er ikke en naturlov, der fortæller, hvordan mennesker er eller kan og skal være. Alt, hvad der er bestemt af mennesker, kan også ændres af mennesker.

Videnskabsmændenes arbejde er spændende – og de bliver aldrig færdige. De kan blive færdige med en opgave, men de har aldrig fundet hele sandheden. Der er altid noget nyt, der kan undersøges. De kan sige, at dette svar er det mest sandsynlige.

Børnene kan altså i værkstederne udfolde den indre videnskabsmands forskellige vinkler på at skabe viden og sammenhæng. Den undrende, undersøgende og reflekterende tilgang er udgangspunktet. Se også dokumentet om demokratisk handlekompetence på hjemmesiden.

Laboratorium

Naturvidenskabelig metode og viden

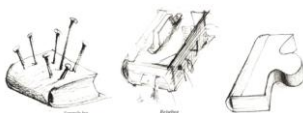
Som videnskabsmanden med lup
hypotese,...gentagne forsøg...
fejlkilder...konklusion
- Model af virkeligheden
- Om naturen

Læse/skrivestuen

Samfundsvidenskabelig metode og viden,
ligger mellem naturvidenskabsmandens og kunstnerens tilgang.
Man prøver både at undersøge og tolke, hvad der sker.

Så det handler både om fakta-informationer, fiktion - værdier og holdninger.

Atelier

Humaniora – som kunstneren med pensel eller blyant i et atelier, der skaber sit eget 'billede' – om indtryk og udtryk

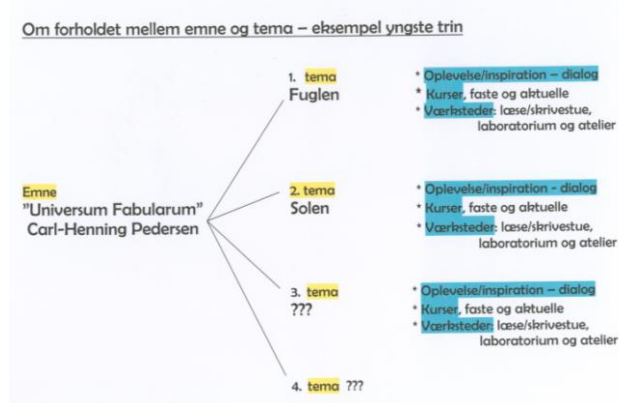
Arbejdsmodel for yngste- og mellemtrin

1. fase	Oplevelser	<p>Fasen består af en række oplevelser, der skal sætte tanker i gang hos børnene. De skal have forskellige indtryk. De skal involveres. En del af oplevelsen er udsmykning af lokaler, vægge, fællesarealer.</p> <p>Dialog om indtryk, om oplevelsen. Indkredsning af tema/temaer og indhold.</p>
2. fase	Inspiration	<p>Inspiration i form af nye oplevelser, der relaterer til temamulighederne</p>
3. fase	Dialog	<p>Børn og voksne taler om, hvad man kan arbejde videre med, hvad man gerne vil vide mere om. Dette & lærernes research-plan danner baggrund for det kommende tema-forløb i kurser + værksteder.</p>
4. fase	Handling	<p>Børnene fordyber sig i temaet:</p> <p>Børnene har kurser, der uddyber temaet med ny viden og færdigheder</p> <ul style="list-style-type: none">- faste kurser: dansk, matematik, musik, idræt – engelsk- aktuelle kurser: fx billedkunst, fysik, filosofi, biologi, historie,... <p>Børnene arbejder selvstændigt og tværfagligt i de 3 faste værksteder:</p> <ul style="list-style-type: none">- læse/skrivestuen- laboratorium- atelier <p>På yngste trin er der ét tema, og børnene vælger aktiviteter i de tre værksteder.</p> <p>På mellemtrinnet er der en række mini-temaer under det store fælles tema. Børnene vælger et minitema og planlægger selv aktiviteterne i et arbejdsforløb, der involverer alle 3 værksteder.</p>
5. fase	Formidling og reaktion	<p>Børnene fremlægger værkstedsarbejde i klassen, i et værksted eller for hele trinnet.</p> <p>Tilhørerne har bagefter mulighed for at stille spørgsmål og give kommentarer til fremlæggeren.</p>
6. fase	Perspektivering	<p>Trinnet vurderer og diskuterer, hvad man sammen har fundet ud af om det valgte tema – og i forhold til dialogen i fase 3.</p> <p>Har nye spørgsmål rejst sig?</p>
7. fase	Fælles evaluering	<p>Trinnet vurderer arbejdsforløbet</p>

Emne

Emnet er rammen for vores arbejde. Det giver børnene mulighed for selv at skabe en rød tråd i deres skolearbejde og dermed et grundlag for at øge deres forståelse af, hvordan 'verden hænger sammen'. Emnet giver ligeledes en fælles referenceramme, når vi taler om, hvad der har gjort indtryk, hvad vi gerne vil vide mere om, hvad vi har fundet ud af, hvilke holdninger der er dannet osv. "Vi" er i relationen børn og voksne, og ikke mindst børnene indbyrdes.

Vi arbejder altid med et emne. Hvert emne varer flere måneder. Da vi ønsker at give børnene indsigt i vigtigheden af afgrænsning, og hvordan man kan fordybe sig, deles emnearbejdet op i temaer. Hvert tema repræsenterer én vinkel på emnet og bliver således et selvstændigt forløb hen over 5-6 uger.

Involvering i emnet er fundamentet for det videre forløb. Involveringen sker i høj grad via oplevelsesfasen, se evt. uddybning på hjemmesiden. Børnenes tanker og forslag til, hvad de gerne vil videre mere om kombineres med lærernes researchplan. Det resulterer dels i valg af indhold i fagene og i det tværfaglige værkstedarbejde, som præsenteres nedenfor. Faglighed er forudsætning for, at hvert barn kan fordybe sig og dermed gøre det muligt at skabe en sammenhængsforståelse og mening i emnet/"livet". Det er igen afsættet for personligt og i fællesskab at kunne få nye idéer og se nye muligheder – at skabe et nyt perspektiv med fokus på en bæredygtig og respektfuld tankegang. Der er altså tale om at skabe et undre- og fortolkningsfællesskab.

I arbejdet lægges der ligeværdig vægt på viden, færdigheder, værdier og holdninger. I emnearbejdet, det tværfaglige arbejde, udvikles både de hårde og de bløde kompetencer, der skridt for skridt modes gennem skolegangen, og børnenes øgede bevidsthed.

Respektfuld og bæredygtig tankegang

Personlig plan
Mellem-menneskeligt plan
Globalt plan
Naturmæssigt plan

Nedenfor præsenteres værkstedsarbejdet på yngste trin.

Værksteder – på yngste trin

Lærerne finder det overordnede tema ud fra emnet. Der er tale om ét konkret tema.

I hvert værksted er en række opgaver/aktiviteter, der netop uddyber det aktuelle tema.

Børnene beslutter selv i hvilken rækkefølge, værkstederne vælges.

Børnene vælger i dialog med værkstedslæreren, hvilke(n) opgave(r) de vil forfølge. Herunder også en løbende samtale om tidsforbruget i de enkelte værksteder/aktiviteter.

Børnene behøver ikke at vide og gøre det samme.

De lærer forskelligt.

Men uanset hvilke opgaver, børnene vælger at arbejde med, lærer de noget om temaet.

Til hvert værksted er knyttet en værkstedslærer.

Der startes i kreds i hvert værksted. Læreren hører hvert enkelt barns plan for det kommende modul.

Ved værkstedstimens afslutning samles børnene igen og færdigt arbejde vises spontant frem.

I værkstedsarbejde skal børnene:

- selv finde interesseområder og fordybe sig i dem
- vælge bevidst mellem forskellige muligheder
- styre deres egne arbejdsprocesser
- have mulighed for at opleve et temas mangfoldighed
- kunne arbejde selvstændigt og sammen med nogen
- opleve at fortælle andre om ny personlig viden

Færdigheder og viden – forudsætningen for værkstedsarbejdet

Hvis børnene i laboratoriet eksperimenterer, hvor fx måleenheder er inddraget, er det matematiklærerens ansvar, at børnene i matematiktimerne netop får færdigheder og viden, der gør dem i stand til at fordybe sig i laboratoriearbejdet.

Hvis børnene fx i læse/skrivestuen kan arbejde med eventyr, er det dansklærerens ansvar, at børnene lærer denne genre at kende, så de netop erhverver sig forudsætninger for at fordybe sig i læse/skrivestuens muligheder.

Hvis børnene i atelieret kan male et acryl-billede, er det billedkunstlærerens ansvar, at børnene kan gøre sig malerklar med staffeli, vand osv., at de kan blande grundfarverne, at de kender arbejdsgangen fra idé, skitse, farverprøve, optegning på det korrekte papir til selve maleprocessen.

Målet er, at børnene indser nødvendigheden af at 'kunne noget'. At de erfarer og indser, at fagligheden er forudsætningen for at blive klogere. Helt konkret erfarer de, at det 'jeg' har lært i matematik, kan 'jeg' anvende i laboratoriet osv. De erfarer også, at fagene på forskellig vis bidrager til at folde temaet ud – og at det, de lærer i et fag, kan anvendes som baggrundsviden i andre fag.

En værkstedsoversigt på yngste

Værkstedsoversigt	
Lab:	Lave kæmpe sæbebobler Lave indendørs regnbue Lave forsøg med tuschfarve
Læ/sk	Lm-kort med farver / opgaver Regnbuens farver Lytte til musik og tegne til Læse "se min kjole" Hvem har malet himlen blå
Atelier	Lave maleri med regnbuefarver Noas ark

Den første arbejdsseddel i værkstederne

Emne: Ekko fra en sommerfugl		Navn: <i>Oska</i>	
Tema	Læse / skrivestue	Laboratorium	Atelier
dato	7/9	14/9	
Farver	LM-kort, farver Musik - ord LM-farecert ⇒ 14/9	forsøg med tusch-farve	25/8 farvebillede + Noas Ark 7/9

Børnene holder styr på deres arbejde ved hjælp af et værkstedsskema, hvor der er plads til at notere, hvilke opgaver de har lavet, hvor lang tid de har brugt og hvilke værksteder, de har været i. Værkstedsskemaet er et redskab, der kan skærpe børnenes opmærksomhed mht. at få erfaringer fra alle tre værksteder, "der skal stå noget i alle tre søjler", samt tidsfaktor og alsidighed.

Læreren noterer for de børn, der ikke selv kan skrive.

Værkstedsskemaet bruges også i de mundtlige, individuelle evalueringer med hvert barn. De sker dels når en aktivitet er udført og barnet går ud af værkstedet samt ved temaets afslutning.

Antallet af opgaver sammenholdes med opgavernes omfang og kvaliteten i udførelsen.

Når børnenes kundskaber/selvverd udi skrivekunsten er klar, introduceres de til næste arbejds-seddel, der repræsenterer næste skridt i bevidsthed om arbejdsprocessens faser. Nu bliver det deres egen opgave at omsætte tankerne bag beslutning, planlægning, udførelse og værdsættelse til skriftlighed. Igen anvendes arbejds-sedlen til at fastholde børnenes umiddelbare interesse og ejerskab af deres valg. Og til sidst danner det oplæg til den mundtlige evaluering af forløbet mellem barnet og den voksne. Yderlige oplysninger om evaluering på Bifrost kan ses på hjemmesiden, 'AHA... Resonansbund for evaluering på Bifrost'.

Beslutning Skriv hvad du vil Skriv hvorfor du vil Hvad kan du lære ?	læse om flugter og maleder bageteh Fordi jeg lade noget om flugter noget om flugter
Planlægning Skriv hvilke værksteder du vil bruge? Hvilke værktøjer, materialer? Alene eller sammen med nogen ?	Lø/skrog at. Blyant og pensel Sammen med DANIEL OG EMMA SOFIE
Udførelse Beskriv dit arbejdsforløb Hvor lang tid brugte du ?	VJSTARTEDE MED AT MALE IAGTTAGELSESTEGNING I at- SA SKRIV OM MAD I Lø. SKR VIKINGERNES
Værdsættelse Er du tilfreds med dit arbejde ? Hvis ikke, hvorfor ? Har du lært noget nyt ?	

Grund-begreber & -færdigheder på yngste trin

Børnene på yngste skal have:

Tid – til at opbygge begreber, viden og erfaringer

Tid – til at eksperimentere konkret og gøre erfaringer ud fra egne iagttagelser

Tid – til at opleve, hvordan kunstnerne anvender deres teknikker

Tid – til at anvende begreber i egne handlinger

Tid – til at opbygge færdigheder og udvikle nye kompetencer

Tid – til at forbinde erfaringer med dækkende sprog

Tid – til at få erfaringer og indsigt i hvilke metoder der knytter sig til de tre forskellige værksteder.

Hvis man kaster for mange nye begreber på bordet på samme tid, er der en risiko for, at børnene ikke når til erkendelse af det væsentlige. Derfor arbejdes der med ét tema i 4-6 uger, så der er tid til fordybelse.

Yngste trin – en del af helhedslinjen på Bifrost

Yngste trin består af 0. – 1. - 2.kl. De arbejder med ét konkret tema, der folder basale forhold ud.

På yngste trin bevæger børnene sig, Jf. zonen for nærmeste udvikling

Fra leg

Fra spontan interesse

Fra spontant handling

Fra få vinkler

Fra personligt perspektiv

til struktureret, målrettet arbejde

til mere stabile interesser

til planlagt handling

til flere vinkler

til fælles anliggende

Skolens helhedslinje

Yngste trin

0.-1.-2. kl.

Ét konkret tema

Menneskets basale behov

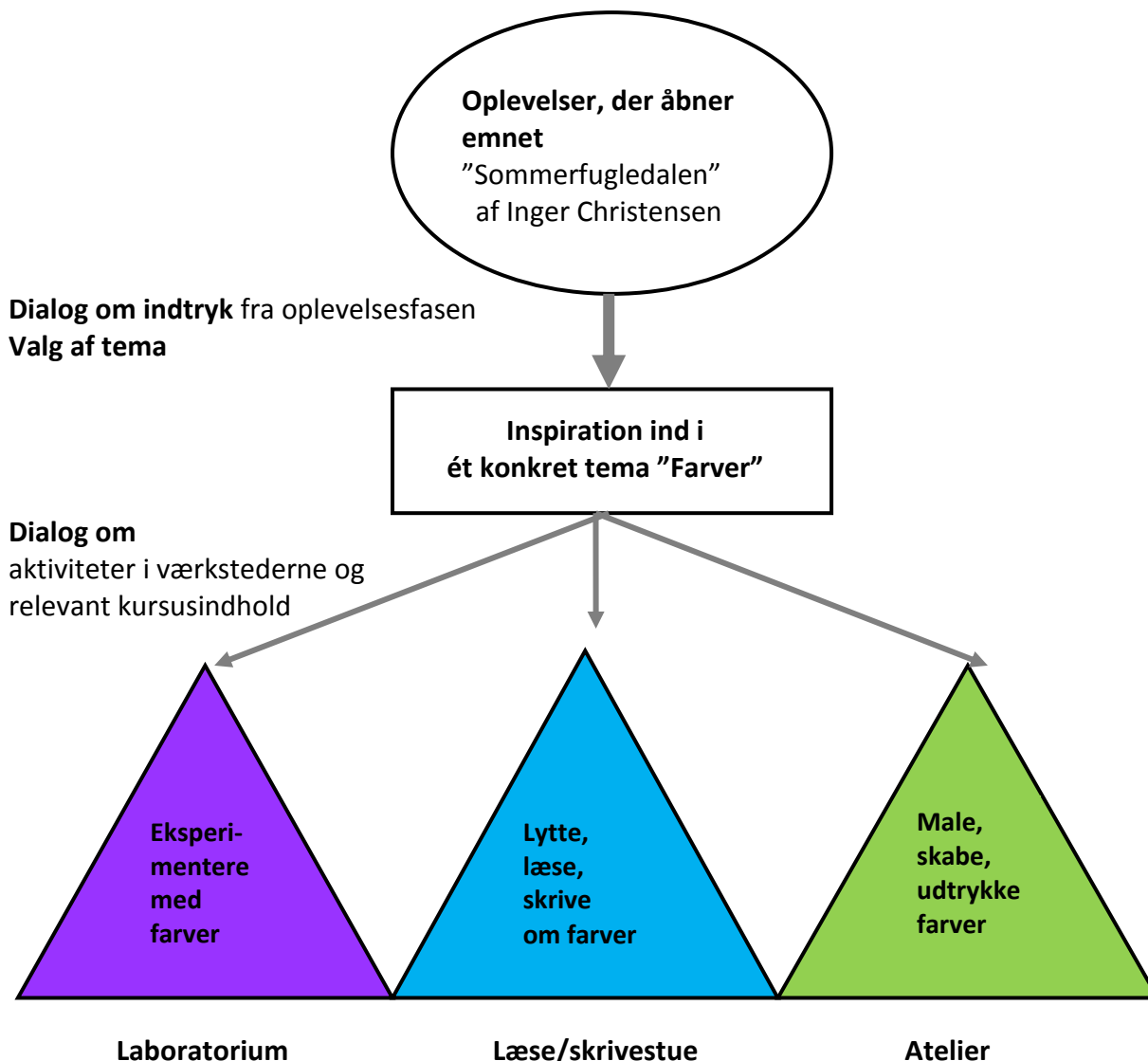
Hvad er et menneske?

Hvad har et menneske brug for?

Hvordan lærer mennesket om sig selv og verden?

...Perspektivet udvides....

Yngste trin – model af emnet/tema og fagligt/tværfagligt arbejdet

Kurser

Billedkunst: Gøre maleklar (0.kl.), grundfarver/blandinger, kolde/varme farver, aktuelle teknikker

Biologi og psykologi: Farvernes betydning i naturen og kulturen, farveblindhed

Biologi: Sæbebobler, regnbuer i vand og prismer, lysets brydning, advarselsfarver

Religion: Myter om farver, Noahs Ark

Musik: Musik med inspiration og udtryk af farver

Psykologi: perception/synsbedrag, farvesymboler

Litteratur og drama: Regnbuerøverne

Billedkunst og matematik: Mønstre

Dansk: Rim og remser, regnbue-myte fra Sydafrika. Læsning

Matematik: Regnbuen - geometri- matematisk konstruktion og kombinatorik. Talarbejde

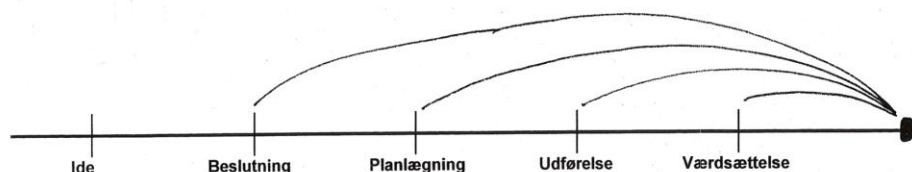
Det andet tema på yngste trin handlede om sommerfugle.

Et godt arbejdsforløb – indsigt i alle faser

I det tværfaglige arbejde oplever børnene arbejdsedlernes struktur som en guide i at få større og større indblik i faserne i et godt arbejdsforløb.

Et godt arbejde består af 4 processer:

1. Beslutning	2. Planlægning	3. Udførelse	4. Værdsættelse
<p>Først bestemmer man sig for, at man vil gøre noget.</p> <p>Man bestemmer, at man vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vide noget - blive dygtig til noget - kunne noget bedre end. før. <p>Så kan man tænke over, om det er nyttigt at gøre det.</p> <p>Man skal tænke over, hvorfor man vil gøre det.</p>	<p>Så skal man planlægge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hvordan man vil lære det - hvordan man vil blive dygtig <p>Man skal vælge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hvilke redskaber, man vil bruge - hvilke metoder, man vil bruge - om man vil arbejde alene eller sammen med nogen. 	<p>Nu går man igang med at gøre det, som man har bestemt.</p> <p>Man bruger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redskaber - metoder - værktøj - materialer - det man ved - det man kan 	<p>Når man er ved at være færdig, ser man på det, som man har fået ud af arbejdet.</p> <p>Er det:</p> <ul style="list-style-type: none"> - som man ønskede ? - som man tænkte ? - som man ville ? <p>Man tænker over om man er tilfreds, eller om man vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gøre noget af det om - måske begynde forfra

Idé-fasen

Det gode arbejde tager afsæt i det enkelte barns forestillinger, idéer, ønsker og forslag, som fødes i oplevelsesfasen, se selvstændig tekst på hjemmesiden. Disse idéer og forslag kommer frem i dialogen.

Beslutning

Næste fase handler om at barnet vælger, hvad det vil arbejde med.

På yngste trin vælger barnet mellem aktiviteter, som lærerne præsenterer på baggrund af deres egen research på emnet/temaet, læseplanernes (Fælles mål) forskrifter og dialogen med børnene. Efterhånden som barnet får skriftligheden som en udtryksmulighed, får det en arbejdseddél, som sætter fokus på faserne i arbejdsforløbet.

På mellemtrinnet vælger barnet mellem forskellige vinkler på temaet, såkaldte mini-temaer, og begrunder hvad der har inspireret til beslutningen. Herefter beslutter barnet, hvad det gerne vil vide mere om indenfor det valgte mini-tema.

På ældste trin fører dialogen frem til en beslutning af, hvad det centrale er i præsentationen af emnet, i oplevelses- og inspirationsfasen. Det resulterer i en fælles problemformulering. Herefter beslutter barnet, hvilket tema der kan belyse den fælles problemformulering, og som det vil arbejde med. Det fører igen frem til en individuel problemformulering, der indkredser og giver retning på det kommende arbejde.

Planlægning

Efter beslutningen er truffet planlægger barnet dets arbejde, dvs. opgaver i hvilke værksteder og rækkefølge, metoder, materialer, tidsforbrug, samarbejdsmuligheder.

På yngste trin guides barnet af værkstedslæreren. Denne mundtlige guidning giver barnet indsigt i, hvad det skal tage stilling til, inden arbejdet med aktiviteten går i gang. Senere kombineres den mundtlige guidning med arbejdseddens struktur.

På mellemtrinnet udnyttes erfaringen fra yngste trin i kombination med arbejdseddens struktur. Selvstændig planlægning sker i øget omfang og lærerens rolle bliver mere vejledende og som sparringspartner.

På ældste trin planlægger de unge mennesker på hvilket niveau, de vil arbejde: samfundsmæssigt - personligt, mellemmenneskeligt, globalt - og/eller naturmæssigt. De planlægger hvilke fag og metoder, de vil integrere i deres tværfaglige undersøgelse.

Udførelse

Planen føres ud i livet. Det kan nemt være, at der opstår nye idéer undervejs, som vurderes og måske integreres.

En særlig del af udførelsen er at formidle til andre, hvad barnet har besluttet, planlagt og fundet ud af, og ikke mindst lytte til, hvordan tilhørerne reagerer.

En naturlig tilgang og proces

Faserne er en naturlig tilgang for børn, når de leger. De får fx **en idé** om at ville bygge en borg. De **beslutter** sig for at gøre det.

De **planlægger**, hvor borgen skal bygges, hvordan den skal se ud, hvilke materialer og værktøj, der skal anvendes, hvem der er med til det. Hvem skaffer brædder, sav, hammer, søm osv.

Herefter går de i gang, **udførelsen**. Undervejs får de måske nye idéer.

Når borgen er færdig, kan de vise den frem til kammeraterne, **fremlæggelsen**. Kammeraterne kan sige, hvad de synes om borgen, komme med **spørgsmål, kommentarer og forslag**.

Børnene, der har bygget borgen, kan overveje, om den blev som den var tænkt, og om der er noget, der skal ændres.

Fra yngste trin til mellemtrinnet

Værksteder - på mellemtrinnet

Børnene har fra deres tid på yngste trin en grundlæggende viden om værkstedernes arbejdsmetoder og vidensform. På mellemtrinnet øver børnene sig i at få overblik over bredere stofområder. Børnene skal bl.a. erfare, at et tema kan vinkles på forskellig vis, og hvordan et arbejdsforløb planlægges.

Inspirationsfasen på mellemtrinnet folder et overordnet tema ud. Efter inspirationsfasens oplevelser følger først dialogen om mulige vinkler på temaet, vi kalder dem for **minitemaer**. Indkredningen af minitemaer giver både børn og voksne overblik over det kommende arbejdsforløb - samt hvilke områder fortsættelsen af dialogen skal fokusere på. Der er typisk 3-5 minitemaer.

Børn og lærere taler således om, hvilke **idéer** man kan fordybe sig i under hvert minitema. Børnene stiller relevante spørgsmål og kommer med forslag til undersøgelser/aktiviteter. Målet er, at de kan opleve, at et givent stof kan bearbejdes og forstås ud fra de forskellige vinkler, som de tre værksteder repræsenterer.

Idéerne noteres. Børn og voksne bliver undervejs enige om, hvilke områder, der egner sig til det **tværfaglige værkstedsarbejde**, og hvilke områder der egner sig bedst til **kursus-oplæg**, hvor det handler om at få ny viden og nye færdigheder.

Børnene kan altså **forfølge et mini-tema i alle tre værksteder**. Indenfor arbejdsperioden kan de nå at arbejde med ca. to mini-temaer. Der kan altså arbejdes både i bredden og i dybden. Det er ikke meningen, at børnene skal nå at fordybe sig i alle mini-temaer. Valg af mini-tema giver mulighed for at fokusere og tage stilling til, hvorfor barnet vælger, som det gør. Livet består af valg, og der er konsekvenser ved hvert valg. Bevidstheden om intensionen bag valget og argumenterne for beslutningen, der træffes er en del af udfordringen på mellemtrinnet.

Børnene skal altså lære en mere målrettet arbejdsgang, sådan at de kan planlægge et længere arbejdsforløb, der involverer forskellige arbejdsmetoder og vidensformer, jf værkstederne. Dertil kommer, at de skal lære at sætte fokus på en realistisk tidsramme for deres arbejdsforløb, herunder hvor lang tid de vil anvende i hvert værksted.

De skriver en **arbejdsseddel** med

- valg af mini-tema + begrundelse og inspirationskilde
- formulering af spørgsmål til det kommende arbejde
- planlægning af arbejdet fordelt på de tre værksteder, incl. tidsramme og samarbejdspartnere
- valg af teknik og materialeliste

inden arbejdet begynder.

I værkstederne er børnene selv med til fx at finde fakta i den konkrete og elektroniske bog-reol og relevante forsøgsmaterialer i laboratoriet samt materialer og teknik, der matcher ønsket om udtryk. Værkstedslæreren er en sparringspartner og vejleder, der via spørgsmål udfordrer hvert barns bevidsthed om det valgte arbejdsforløb.

En del af processen er **frelæggelsen** for trinkammeraterne.

Børnene forbereder deres fremlæggelse – måske med transparenter/pjecer/powerpoint/film af udvalgte tekster, illustrationer, undersøgelsesmodel, analyser, skitser, billeder osv. De får kurser i formidlingsmuligheder og teknikker. Det kræver også viden og færdigheder at fremlægge. Der skal vælges/planlægges rækkefølge, så kammeraterne kan følge proces og resultater. De lærer at fremstille en sag enkelt og forståeligt, og får træning i at stå foran en gruppe og modtage respons, der kommer efter fremlæggelsen. Alle børn lærer således at forholde sig kritisk og konstruktivt til deres eget og andres arbejde.

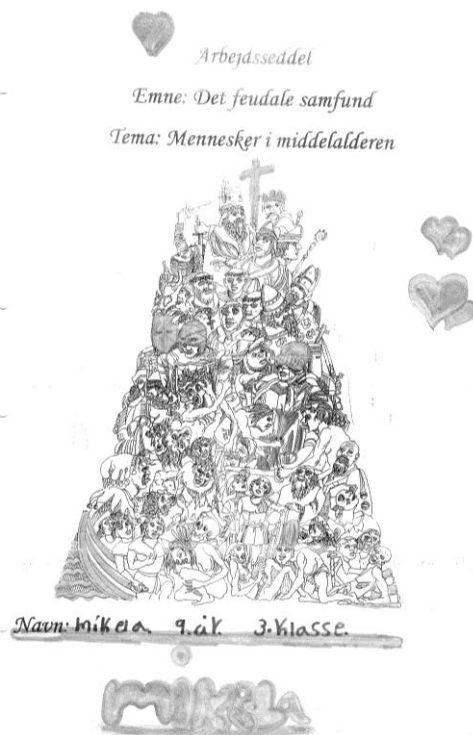
Via fremlæggelserne får børnene også kendskab til, hvordan de andre minitemaer kan foldes ud – både i indhold og formidling. Der sker noget magisk i opmærksomheden, når børn fremlægger for børn. Dertil kommer at strukturen støtter tilhørernes rettethed ind i oplægget, da det afsluttes med 'spørgsmål og kommentarer'. Det er væsentligt at få et spejlbillede af, hvordan andre oplever denne vidensdeling. Både børn og voksne er aktive i reaktionen. En voksen noterer kommentarer/spørgsmål fra tilhørerne, så barnet bagefter kan tænke over, hvad der blev sagt.

Arbejdet afsluttes med en **skriftlig evaluering**, hvor barnet skriver,

- hvad synes "jeg" om mit eget arbejde – og begrundelse
- vurdering af om "jeg" har opnået det, jeg ville
- vurdering af resultatet
- vurdering af tidsforbruget
- hvilke kommentarer fik jeg efter fremlæggelsen
- hvad skal mit mål være i det kommende arbejdsforløb

Barnets skriftlige evaluering danner udgangspunkt for en samtale med en værkstedslærer.

Nedenfor præsenteres et eksempel på en værkstedsoversigt, og hvordan de to niveauer af arbejdsedler på mellemtrinnet kan være.

Kloster

Læse-/skrivestue

- Læse og skrive fakta om kloster eller kirke
- Skrive historier
- Skrive dagbog
- Studere kalkmalerier

Laboratorium

- Lave arbejdstegning og model af kloster eller kirke

Atelier

- Tegne munke- og nonnedragter
- Lave kalkmalerier

Borge

Læse-/skrivestue

- Læse og skrive fakta om borge
- Skrive en historie om en beboer på borgen

Laboratorium

- Lave arbejdstegning og model af borge

Atelier

- Tegne borge
- Tegne billeder af borgens beboere

Landsbyen

Læse-/skrivestue

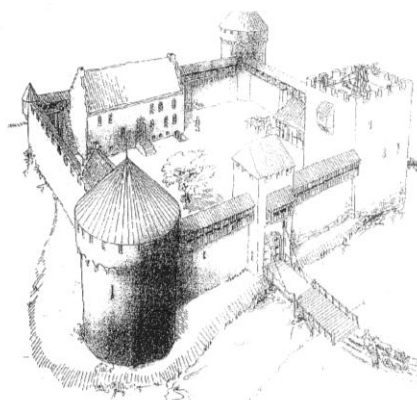
- ✦ Læse og skrive fakta om landsbyen
- ✦ Skrive en historie om et barn i landsbyen

Laboratorium

- ✦ Lave arbejdstegning og model af landsbyen eller hus

Atelier

- ✦ Lave billeder af landsbybeboere, redskaber eller

www.danskhistorie.dk
www.danskekalkmalerier.dk

Tredje arbejdseddle

ANUAR 2010	EBRUAR 2010	MARTS 2010
RE 1 Nytår	RE 1	RE 1
TOR 2	TOR 2	TOR 2
ØN 3	ØN 3	ØN 3
MAN 4	MAN 4	MAN 4
TOR 5	TOR 5	TOR 5
ØN 6 Hellig 3 konger	LØR 6	LØR 6
TOR 7	SØN 7	SØN 7
ØN 8	MAN 8	MAN 8
LØR 9	TIR 9	TIR 9
SØN 10	ØNS 10	ØNS 10
MAN 11	TOR 11	TOR 11
TIR 12	FRE 12	FRE 12
ØNS 13	LØR 13	LØR 13
TOR 14	SØN 14 Fastelavn	SØN 14
FRE 15	MAN 15	MAN 15
LØR 16	TIR 16	TIR 16
SØN 17	ØNS 17	ØNS 17
MAN 18	TOR 18	TOR 18
TIR 19	FRE 19	FRE 19
ØNS 20	LØR 20 Jævnede	LØR 20 Jævnede
TOR 21	SØN 21	SØN 21
FRE 22	MAN 22	MAN 22
LØR 23	TIR 23	TIR 23
SØN 24	ØNS 24	ØNS 24
MAN 25	TOR 25	TOR 25
TIR 26	FRE 26	FRE 26
ØNS 27	LØR 27	LØR 27
TOR 28	SØN 28	SØN 28 Palmesøndag Sommerid start
FRE 29	MAN 29	MAN 29
LØR 30	TIR 30	TIR 30

Arbejdseddle for: Rebecca, Olivia og Mikela

Emne: Det feudale samfund

Tema: mennesker i middelalderen

Mini-tema: Landsbyen

Nyt mål

-Hvad vil du forbedre i dette arbejdsforløb?

(Se dit sidste arbejdsforløb)

at sige noget mere til fremlægelse

<p>Beslutning:</p> <p>Bestem dig for hvad du vil arbejde med</p> <p>1. Hvad vil du finde ud af?</p> <p>2. Hvorfor har du besluttet dig for denne opgave?</p> <p>Det kan være noget du vil</p> <ul style="list-style-type: none"> -vide mere om -blive dygtigere til -træne, så du bliver bedre 	<p><u>Landsbyen</u></p> <p>1. hvordan det er i en landsby</p> <p>2. jeg vil læse fakta og læse op til fremlægelse</p>
--	---

<p>Planlægning</p> <p>Bestem dig for</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 hvordan vil du gøre 2 hvilke værksteder vil du bruge 3 hvilke redskaber og teknikker vil du bruge 4 om du vil arbejde alene eller ej <p>-hvor mange timer du regner med at bruge</p> <p>-om du vil fremlægge dit arbejdsresultat</p>	<p>1/5 vil vi læse og skrive fakta om landsbyen. Der vil vi også skrive en</p> <p>1 laB vil vi lave arbejdsstejn og lave møde at landsbyen</p> <p>1 at: vil vi tegne redskaber, middelalder menneske eller vaben.</p> <p>2 Redskaber og teknikker: kom, mal, maade, taneblyanter og males toks-torhold.</p> <p>4 jeg vil ikke arbejde alene fordi jeg ikke er god nok til det</p>
<p>Udførelse:</p> <p>Beskriv dit arbejdsforløb</p> <p>Skriv hvad du har gjort</p>	<p>1/5 læste vi fakta og skrev fakta.</p> <p>1 laB lavede vi et hus med mødder</p> <p>1 at lavede vi det leder.</p>
<p>Evaluering:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Hvad synes du om dit arbejde 2 -opnåede du, hvad du bestemte dig for? 3 -er du tilfreds med resultatet? 4 -hvor lang tid brugte du? 5 -hvad har du lært i dette arbejdsforløb? 6 -hvor lang tid brugte du? 7 -hvordan har dit samarbejde været? 8 -har du fremlagt og hvordan gik det? 	<p>1 jeg synes at det meste af mit arbejde var flot.</p> <p>2 ja jeg har arbejdet godt om landsbyen.</p> <p>3 ja</p> <p>4 12³</p> <p>5 at 5 klasses Pire kan være mere hjælpsom ind 5 klasses drange</p> <p>6 godt</p> <p>7 jeg synes at det gik godt men jeg synes at det ikke gik så godt selv jeg skulle se se hovedet</p>

Nyt mål:

-Hvad vil de forbedre i næste arbejdsforløb?

at læse let mere i neste

Førløb

Fjerde arbejdsedd

Arbejdsedd for: Mikela, Olivia og Rebecca
Emne: Det feudale samfund
Tema: Mennesker i middelalderen
Mini-tema: Landsbyen

Nyt mål

- 1 - Hvad vil du forbedre i dette arbejdsforløb?
(Se dit sidste arbejdsforløb)

Arbejd sammen med en
3. klasse.

1. fase Beslutning

1. Hvorfor vil du gerne arbejde med dette mini-tema?
2. Hvad har inspireret dig til at vælge dette mini-tema?
3. Hvad vil du undersøge og finde ud af?

1. Jeg vil gerne arbejde med landsbyen fordi det lyder spændende at skrive en historie, ligesom den om Gunne og Laust.
2. Jeg må nok indrømme at min inspiration er fra Gunne og Laust-bogen.
3. Jeg vil finde ud af:

1. jeg vil blive bedre til mækestofskift
2. jeg vil undersøge noget om landsbyen

2. fase Planlægning

Bestem dig for hvordan du vil gøre:

1. Hvilke opgaver vil du lave i de tre værksteder?
2. Hvilke redskaber og teknikker vil du bruge?
3. Om du vil arbejde alene eller ej - og hvorfor?
4. Om du vil fremlægge eller ej - og hvorfor?
5. Hvordan ser din tidsplan ud?

1. I L/s: vil vi læse og skrive fakta om landsbyen. Der vil vi også skrive en historie.

I LAB: Vil vi lave arbejds-tegning og lave model af landsby.

I AT: vil vi tegne redskaber, middelalder-menneske eller våben.

2. Redskaber og teknikker: com, maling kladdede farveblyanter og målestokforhold.

3. jeg vil ikke arbejde alene, men sammen med Mikela og Olivia

4. Jeg vil fremlægge.

5

Tidsplan:

L/s vil vi bruge: 3 gange:

LAB vil vi bruge: 5 gange:

L/s vil vi bruge: 3 gange

Øve: 3 gange

I alt:

3. fase Udførelse

Beskriv dit arbejdsforløb:

- 1- Beskriv hvad du har gjort i værkstederne.
- 2- Skriv evt. hvad du har gjort i din fremlæggelse.
- 3- Hvilke nye idéer og ny viden har du fået, mens du har arbejdet med dit mini-tema?

1. L/S: læste 10 fakta hæfter og skrev mit eget fakta. Jeg skrev også en historie. I LAB: lavede vi en arbejds-tegning, og bagefter lavede vi en model. AT: Der tegnede vi en landsby figur.

2. I vores fremlæggelse havde vi et powerpoint med billeder fra hele arbejdsforløbet. Vi startede med at læse min historie, og bagefter læste vi tidsplanen, osv. op.

3. IDEER OG VIDEN:

Idé: Skrive en ny historie

Idé: tegne et nyt billede

af en pige

Viden: Noget om landsbyen.

Sidste fase af arbejdsforløbet handler om at se tilbage på såvel resultat og proces.

4. fase Evaluering

Hvad synes du om dit arbejde og hvorfor?

Interesse

- 1- Læs din "Beslutning". Hvordan gik det i forhold til den?

Det gik godt! Jeg fik skrevet en god historie! Men jeg blev ikke bedre til målestoks forhold. Så min beslutning gik godt!

Resultatet

- 1- Hvordan gik det i de tre værksteder - og hvorfor?
- 2- Fortsætter du med opgaven, indtil du har fundet det bedste svar?
- 3- Hvor har du vist størst opfindsomhed?
- 4- Hvad har du lært?
- 5- Har du nået dit mål i dette arbejdsforløb?

1. Det gik godt i alle værkstederne!

2. Jeg fortsætter med opgaven indtil vi har fundet det bedste svar.

3. Jeg har nok vist størst opfindsomhed i L/S med min historie.

4. Hvad har jeg lært:

Noget om landsbyen.

5: Ja, jeg har nået mit mål.

Arbejdsplads

- 1- Hvad er en god arbejdsplads for dig
- 2- Vælger du en god arbejdsplads
- 3- Hvor og hvornår kan du bedst koncentrere dig?

1. En god arbejdsplads er: Et sted uden larm
2. Jeg vælger en god arbejdsplads hvis jeg må.
3. Jeg koncentrerer mig bedst om morgenen (for jeg)

Orden

- 1- Hvordan er det gået med at holde styr på dit arbejde?
(notater, skitser, billeder, fakta, kladder, renskrift, rapport, penalhusting...)
- 2- Hvordan er det gået med at rydde op, der hvor du har arbejdet?
(atelier, vask, laboratorium, sløjd, musik, læse/skrivestue, bibliotek, computerområde...)

1. Det er gået godt med at holde styr på mit arbejde. Intet er blevet væk.
2. Vi er piger, vi rydder altid op når vi har arbejdet

Tid

Hvordan brugte du din tidsplan i hele forløbet?

1. Jeg følte at jeg brugte min tid godt

Rebecca

Koncentration og fordybelse

- 1- Hvordan er din evne til selv at gå i gang med arbejdet?
- 2- Hvordan reagerer du, hvis du bliver forstyrret?
- 3- Evt. hvordan er din evne til at deltage i et samarbejde?
- 4- Hvordan er din brug af vejledning?

1. Min evne til selv at gå i gang med arbejdet er godt
2. Jeg er for det meste ligeglad med larm, eller også ignorerer jeg det.
3. Min evne til at samarbejde er god men jeg glæder mig også til at komme på alderste og arbejde alene.
4. Min brug af vejledning er rimelig okay...

Fremlæggelse

1. Hvordan synes du, din fremlæggelse gik?
2. Hvordan har du det med at fremlægge for kammeraterne?
3. Hvordan er du blevet bedre til at fremlægge?
4. Hvilke kommentarer fik du efter fremlæggelsen?
5. Hvordan er du til at stille spørgsmål og give kommentarer til andre?

1. Min fremlæggelse gik super!
2. Jeg elsker at fremlægge for andre.
3. Kommentarer:
• Rigtig flot fremlæggelse med flotte billeder i baggrunden af jeres historie
• Rigtig flot med billederne, flot at I har forstørret noget af den op
• I har rigtig flot styr over fakta jeres, f.eks. brændemærkerne på hestene.
• Flot fakta fint der er forskel på 3 og 5 klasse, fint I har skrevet lidt forskelligt. Fint I har skrevet en mega god historie.
4.
5. Jeg er glad til at give kommentarer

Nyt mål

Hvad vil du forbedre i næste arbejdsforløb?

Blive bedre til måkestoks forhold.

Mundtlighed før skriftlighed

På yngste trin taler værkstedslæreren med barnet om, hvordan den valgte aktivitet er spændt af mht. den oprindelige idé overfor resultatet. Dertil kommer samtalen om processen, hvor læreren tager afsæt i de samme vinkler, som fremgår af ovennævnte mellemtrins arbejdseddeler. Disse vinkler hentes igen fra De guldrandede papirer, som ældste-trins-barnet skriftligt skal forholde sig til. Der er således fra yngste til ældste trin en bevidst helhedslinje mht. evaluering/værdsættelse, en bevidst sproglig begrebsliggørelse, en mundtlighed før en skriftlighed. Se evt. dokumentet på hjemmesiden om resonansbund for evaluering på Bifrost.

Zonen for nærmeste udvikling

Mellemtrinnet består af 3. – 4. – 5. kl. Børnene kan her tænke i med en symbolsk, de kan skelne mellem hvad der er naturgivent og menneskeskabt, kultur-natur-forhold. Der arbejdes med et overordnet tema, der kan angribes fra flere vinkler, altså deles i flere mindre mini-temaer.

På mellemtrinnet bevæger børnene sig, Jf. zonen for nærmeste udvikling:

Fra planlægning af aktiviteter	til planlægning af temaforløb
Fra tværfaglighed	til faglighed
Fra individuel interesse	til fællesinteresser
Fra enkelt tema	til flere temaer
Fra spontant valg	til målrettet arbejde
Fra spontan arbejdsgang	til målrettet arbejdsgang

Mellemtrin – model af emnet/tema og fagligt/tværfagligt arbejdet.
Der bygges videre på børnenes erfaringer og indsigt fra yngste trin.

Skolen helhedslinje

Yngste trin

0.-1.-2. kl.

Ét **konkret** tema

Menneskets basale behov

Hvad er et menneske?

Hvad har et menneske brug for?

Hvordan lærer mennesket om sig selv og verden?

Mellemtrin

3.-4.-4. kl.

Et overordnet tema,
der arbejdes med fra flere vinkler,
de såkaldte mini-temaer

Symbolsk

Skelne mellem natur og kultur

Natur og kultur

Hvordan opfylder mennesker sine basale behov
i forhold til de givne forhold?

Hvad ved vi om verden, og hvordan kan vi vide det?

Hvilke spor har mennesker sat sig i verden?

... Perspektivet udvides....

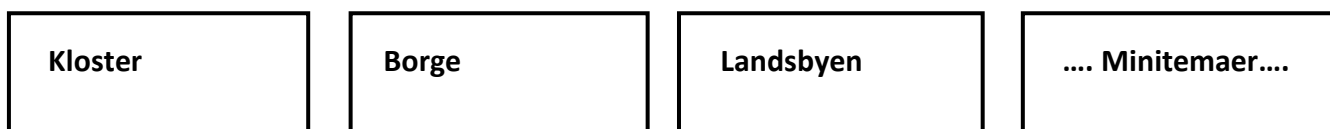
Model over mellemtrinnets arbejdsstruktur

Oplevelse ind i emnet
Dialog om indtryk fra oplevelsesfasen
Inspiration ind i temaet

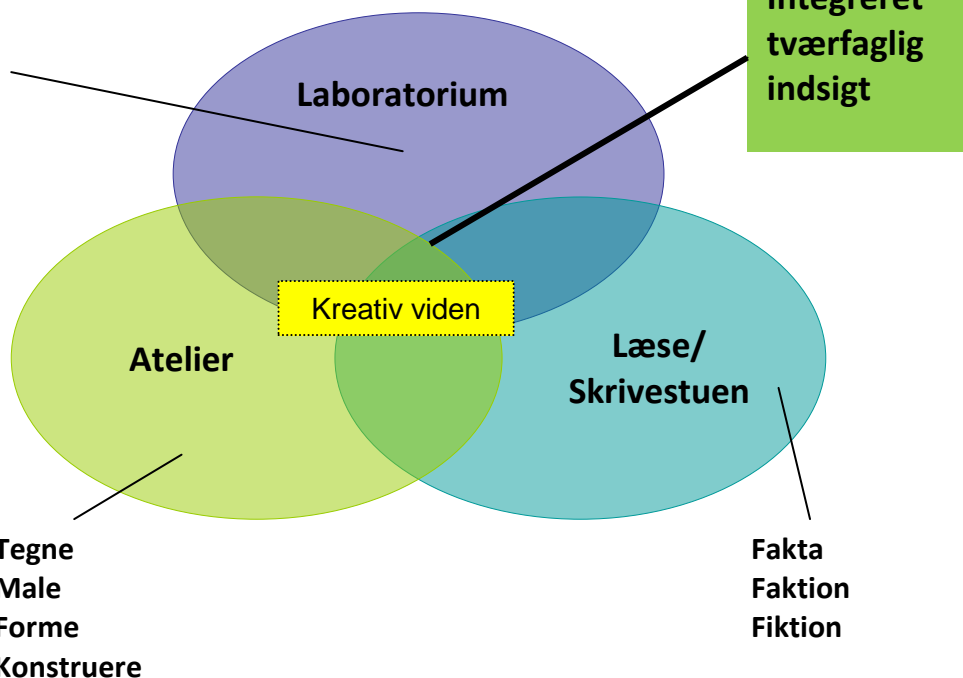

Dialog om mulige minitemaer og indholdet i sådanne forløb

Det gode arbejde

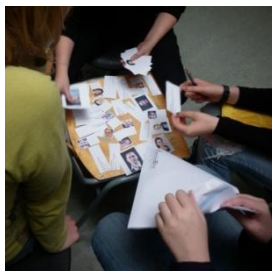

Den videnskabelige arbejdsmetode

Kurser

Børnene får relevant viden og færdigheder via fagene, så de kan arbejde selvstændigt i værkstederne – og også af den vej indse sammenhænge og mening med emnet.

Der findes et skrift, der udelukkende handler om projektarbejdet, og som går i dybden med alle faser, ” Afsluttende projekt – prøve på Børneskolen Bifrost. Skriftet ligger på hjemmesiden”. Her er også eksempler på evalueringer af tema- og emneforløb fra de forskellige trin.

Ældste trin

På ældste trin ændres formen fra fælles værksteder og et tema med tilhørende minitemaer til individuelle projektarbejder, hvor stoffet problematiseres. Det er målet, at der skabes sammenhæng mellem færdighed, viden, værdier og holdninger.

De unge mennesker skal i relation til deres selvvalgte tema både arbejde med en skriftlig rapport og et musisk udtryk. Det handler om at undersøge og forholde sig til problemstillinger & spørgsmål, som er udtryk for reel undren og indlevelse.

Guldrandede papirer

Børneskolen Bifrost

Om at undersøge

Om at undersøge

En undersøgelse er et af videnskabens redskaber. I videnskab har man med viden at gøre. Vi går rundt og tror en masse, har mange meninger om mange forskellige ting. Det viser sig ofte, at det vi mener og tror, at vi ved, kan være forkert eller kun en anderledes del af sandheden.

I en undersøgelse vil man finde ud af noget, som man **undrer sig** over. Man vil undersøge eller **belyse et problem**.

Når man har formuleret, hvad man vil undersøge, går man i gang med at indhente informationer, som kan belyse ens problem. Man begynder at **indsamle data**. Når man skal indsamle data, benytter man sig af mange forskellige metoder for at undersøge problemet så grundigt som muligt. Man kan indsamle data gennem interviews, spørgeskemaer, billeder, skønlitteratur, film og ved at læse, hvad andre har skrevet om samme problem.

Til sidst **vurderer og diskuterer** man, hvad man har fået at vide om det problem, man gik ud fra. Man vurderer, hvor sikker eller usikker ens nye viden er, og om der stadig er noget, der er uklart.

Den undersøgelse, man har foretaget, skal udtrykkes i to produkter:

- **En skriftlig rapport**
- **Et musisk udtryk**

Ved hjælp af disse to forskellige produkter skal man forsøge at sige alt det, man mener, ved, tænker, føler og forestiller sig.

Kilde: De guldrandede papirer om projektarbejde på Bifrost

Viden skal have både en almen og alsidig karakter. Det er ikke nok, at man ved noget, og det er heller ikke nok, at man føler noget. Undervisningen skal fortsat gøres til et indre forhold, hvor spørgsmål formuleres af den enkelte på en personlig og nuanceret måde. Det forudsætter en følelse fornuft samt en erfaring og indsigt i forskellige arbejdsmetoder, kundskabsteknikker og et nuanceret og levende sprog – som yngste- og mellemtrinstiden har givet dem baggrund for.

Oplevelse, inspiration og undervisningens indhold er fortsat grundlag for spørgsmål, som nu tager form af egentlige problemformuleringer, der vedrører eksistentielle forhold: natur, kultur, samfund, det personlige felt.

Målet med ældste trins varierede indtryksformer i oplevelsesfasen er, at de fortsat skal erfare, at undren og indlevelse kan ske ad mange veje. Det er væsentligt, at de fortsat erfarer styrken og mulighederne for indsigt i de mange forskellige kulturformidlingsformer. De skal gerne bevare de tidlige års undren over verden, og opleve at indsigt kan komme fra mange sider og veje, hvis man har alle sanser åbne og samtidig er et spørgende og søgende menneske.

For at højne indsigten i projektarbejdet skal en skriftlig rapport opfylde bestemte fastlagte kriterier, og et tilhørende musisk udtryk vise en personlig indsigt og evne til at forme og videregive et budskab. Det musiske udtryk er en sanseliggørelse af det kognitive indhold. Altså en ikke-skriftlig måde at gengive sit tema på og formidle et budskab.

Arbejdsmodel for projektarbejde på ældste trin bygger på erfaring og indsigt fra yngste- og mellemtrinsarbejdet

1. fase Oplevelsesfase

Provokation-konfrontation. Indtryk der sætter tanker i gang

2. fase Inspiration

Faglige kurser, musiske kurser, gæsteforedrag, studieture etc.
Indtryk som igangsætter og indkredsning af problemfeltet

3. fase Reaktion Debat

Medbestemmelse, medansvar
Indkredsning i en Fælles problemformulering (platform & spørgsmål)

4. fase Involvering

Individuelt temavalg og formulering af Individuel problemformulering

5. fase Handling

Selvforvaltning, "det gode arbejde"
Kildesøgning, undersøgelse og fordybelse i temaet
Produktion af Rapport:

Oversigt over rapportens indhold

Forord

Indholdsfortegnelse

1. Problemformulering

1.1 Provokation/konfrontation

1.2 Inspiration

1.3 Fælles problemformulering

2. Præcisering af problemformulering

2.1 Begrundelse for temavalg

2.2 Individuel problemformulering

3. Data

3.1 ???

3.2 ???

3.3 ???

3.4 ???

3.5 ???

4. Vurdering og konklusion

4.1 Vurdering

4.2 Konklusion

5. Diskussion

- Beskrivelse af musisk udtryk
- Litteraturliste
- Bilag

Almindelig tekst skrives med størrelse 12 og halvanden i linjeafstand. Alle kapiteloverskrifter (1-5) er størrelse 14, fed og understreget. Alle delkapitler overskrifter er størrelse 12 og fed. Bilag skal nummereres

Efter fremlæggelsen skal du udfærdige en skriftlig **selvevaluering**, der indgår i den samlede vurdering.

Side 9

Kilde: De guldrandede papirer om projektarbejde på Bifrost

Det musiske udtryk

Et musisk udtryk indeholder meninger, holdninger, værdier og følelser!

Målet med det musiske udtryk er at udtrykke projektarbejdets kerne i en anden form end den skriftlige, saglige rapport. Det musiske udtryk skal have et budskab. Det skal udtrykke noget af det, der kan være svært at få frem i rapporten.

Vær opmærksom på, at det musiske udtryk ikke kun gentager det, der står i rapporten. Det musiske udtryk skal supplere det, der er væsentligt – men dette skal udtrykkes på en anden måde end det logiske og analytiske sprog i rapporten.

Det musiske udtryk og rapporten skal tilsammen udgøre en helhed. Ved hjælp af disse to produkter skal man forsøge at sige alt, at udtrykke alt, hvad man ved, mener, tænker, føler og forestiller sig vedrørende projektet.

Det musiske udtryk kan være:

- billedsprog
- tonesprog
- kropssprog
- ord

Det kan være et maleri, en collage, en skulptur, foto, drama, musik, novelle, digte etc. Der kan også være tale om at kombinere flere musiske sprogformer.

Ved bedømmelsen af det musiske udtryk vurderes både idé og udførelse. Det gælder om at vælge det musiske sprog, som bedst udtrykker idéen. Desuden gælder det om at bruge færdigheder, teknikker og materialer kvalificeret.

Derfor er man nødt til at overveje både sin idé, sit materialevalg og sine teknikker. Som bilag i rapporten skal dine overvejelser om det musiske udtryk fremgå.

- Hvad er idéen og budskabet med udtrykket?
- Hvorfor har du valgt denne udtryksform?
- Hvilke materialer og teknikker er valgt?
- Hvilke sammenhænge er der mellem dit musiske udtryk og indholdet i din diskussion?

Kilde: De guldrandede papirer om projektarbejde på Bifrost

6. fase

Formidling for og debat med trinnet

Fremlæggelse af både skriftligt og musisk udtryk og proces

Fremlæggelse af ny indsigt, nye færdigheder og kompetencer

i forhold til den fælles undersøgelse og Problemformulering

Oplæg til debat med afsæt i centrale spørgsmål uddraget af arbejdet og den nye indsigt.

Fremlæggeren er ordstyrer i trinnets debat om værdier og holdninger

7. fase

Perspektivering Trinnet vurderer og diskuterer, hvad man i fællesskab er nået

Evaluering

Lærerne på både yngste og mellemtrinnet samtaler med børnene med afsæt i idéen i disse guld-randede papirer, der samler forskellige værdsættelses-vinkler på såvel arbejdsproces og resultat.

På ældste trin værdsætter/evaluerer såvel børn som deres vejledere skriftligt ud fra følgende:

Du skal nu evaluere dit arbejde. Det væsentligste ved evalueringen er at få nye erfaringer, ny indsigt og nyt perspektiv. Evalueringen har fire vinkler:

- Det faglige indhold
- Fremlæggelsen
- De færdige produkter
- Arbejdsprocessen

Det faglige indhold

Havde du valgt relevante fag? Har du opnået ny faglig viden og færdighed? Har du valgt et relevant indhold? Hvordan har du bearbejdet dit tema tværfagligt? Hvilke undersøgelsesmuligheder har du benyttet dig af, og hvordan virkede de i forhold til hensigten? Er du tilfreds – hvad skal du tænke på fremover?

Fremlæggelsen

Opnåede du det, du ville – indtænk herunder overskuelighed, struktur, disposition, selvstændighed og kommentarer fra tilhørerne. Er du tilfreds – hvad skal du tænke på fremover?

De færdige produkter

Har du opnået kvalitet og originalitet i produkterne? Er du tilfreds – hvad skal du tænke på fremover?

Arbejdsprocessen

Her skal du evaluere på følgende delområder:

Selvstændighed	Er du selv gået i gang med arbejdet? Har du gennemført opgaver og løst problemer på selvstændig vis? Har du kontrolleret dine 'resultater' kritisk?
Koncentration og fordybelse	Har du udvist fordybelse i arbejdet med en opgave eller et problem? Har du bevaret koncentrationen, indtil der er fundet en løsning? Har du ladet dig forstyrre? Har du fundet fornuftige arbejdsmiljøer?
Opfindsomhed	Har du fået nye og anderledes idéer til, hvordan opgaven kan løses? Har du fået lyst til at eksperimentere? Har du bidraget med personlige synspunkter?
Interesse	Har du udvist aktivitet og engagement i arbejdet? Har din interesse afspejlet sig i en nysgerrig og spørgende adfærd?

Samarbejde og initiativ Har du haft en solidarisk og ansvarlig holdning til fællesskabet og samarbejdet?
Er du kommet med forslag til fællesarbejdet?
Har du haft et godt samarbejde med din vejleder?
Har du været aktiv under de fælles dialoger (fælles problemformulering og temaforslag)?
Har du udvist initiativ til at bringe arbejdet videre i form af handlinger, forslag og konstruktiv kritik?
Har du været hjælpsom og ønsket, at alle når det bedste?
Har du været venlig og positiv i mødet med andre?
Er du selv gået i gang med nye opgaver?
Er du kommet med forslag til fællesarbejdet?

Planlægning og overholdelse af aftaler

Har du overholdt mødetiderne?
Har du overholdt deadlines og dine aftaler med din vejleder?
Har du styr på udleverede materialer?
Har du udarbejdet en arbejds-/tidsplan?
Har du vekslet mellem hjemmearbejde og arbejde på skolen?

Krav til egen indsats

Hvordan har dine krav til arbejdet været (for lave, realistiske, for høje...)?
Er der sandsynlighed af kvalitetskrav i arbejdsprocessen?
Har du løst opgaverne så godt som muligt?
Er du tilfreds – hvad skal du tænke på fremover?

Lærer-evaluering

Når et tema/emnet er afsluttet, evaluerer lærerne forløbet på et trinmøde.

Tema/emne-forløbet analyseres – hvorfor gik det, som det gik?

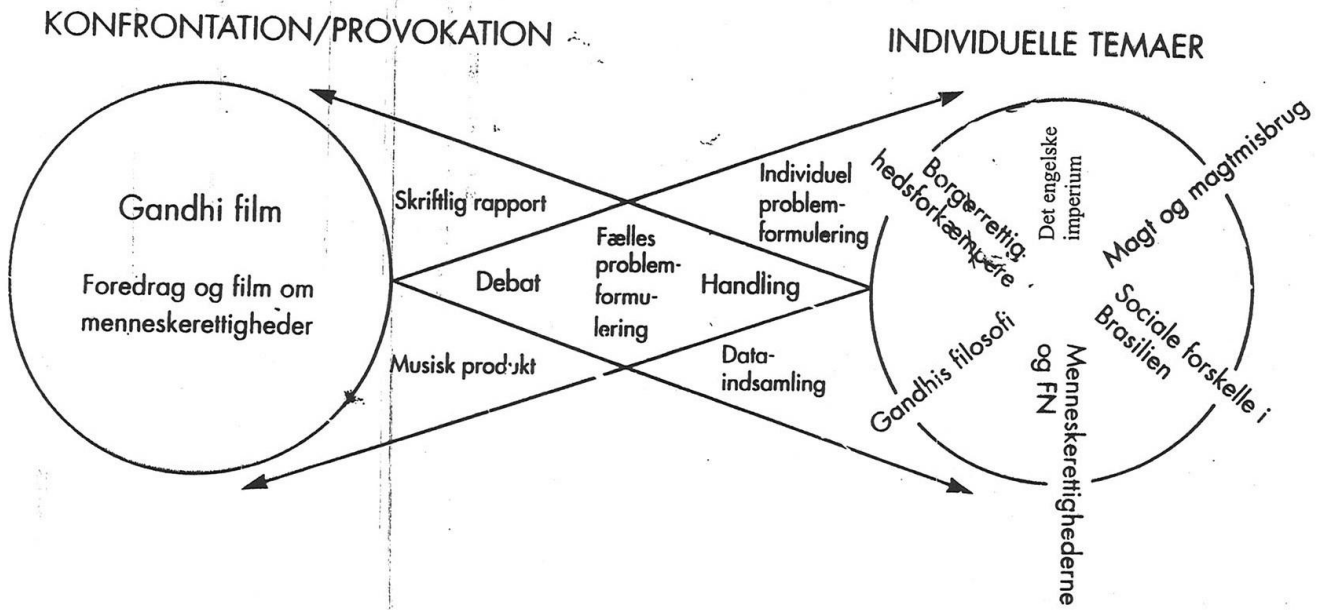
Det sætter fremtidige forløb i et nyt perspektiv.

Lærerne er i samme læresituation som børnene, vi kan hele tiden blive bedre og bruge vore erfaringer.

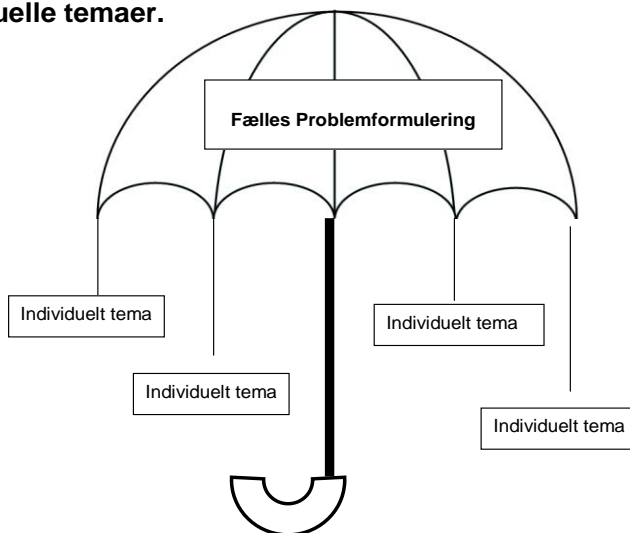
Man opøver sin evne til at se helheder og detaljer, og man lærer som voksen at se sig selv i øjnene, og acceptere både stærke og svage sider.

MODEL – ældste trin

Emne: Retten til at være menneske

Den fælles problemformulering skal "dække" over de individuelle temaer.

Se dokumentet om afsluttende projekt, hvor projektarbejdet også præsenteres.

På ældste trin bevæger børnene sig, jf. zonen for nærmeste udvikling:

Fra planlægning af temaer
Fra faglighed
Fra fælles interesser
Fra flere individuelle temaer
Fra målrettet individuelt arbejde
Fra korte målrettede arbejdsforløb

til planlægning af projekter
til "ny tværfaglig faglighed"
til selvstændig fordybelse med fælles mål
til mange temaer valgt ud fra fælles emne
til målrettet fælles problembearbejdning
til langvarige selvstændige arbejdsforløb

Skolens helhedslinje

Yngste trin

0.-1.-2. kl.

Ét **konkret** tema

Menneskets basale behov

Hvad er et menneske?

Hvad har et menneske brug for?

Hvordan lærer mennesket om sig selv og verden?

Mellemtrin

3.-4.-4. kl.

Et overordnet tema,
der arbejdes med fra flere vinkler
de såkaldte mini-temaer

Symbolisk

Skelne mellem natur og kultur

Natur og kultur

Hvordan opfylder mennesker sine basale behov
i forhold til de givne forhold?

Hvad ved vi om verden, og hvordan kan vi vide det?

Hvilke spor har mennesker sat sig i verden?

Ældste trin

6.-7. kl. og 8.-9. k

Filosofisk

Abstrakt

Livsvilkår og livsværdier

Hvordan har mennesket i forskellige tider opfyldt sine basale behov
og hvilke konsekvenser har det?

Hvorfor søger mennesket?

Hvad søger mennesket?

Hvordan søger mennesket?

...Perspektivet udvides....

Indholdsfortegnelse:

1. Problemformulering	
Inspiration	s. 4
1.2.1 Billede udstilling	s. 7
1.2.2 Demokrati	s. 19
1.2.3 Demokrati modpøler	s. 12
1.2.4 Sprogliche musiske udtryk over gruppernes lego – samfund	s. 15
1.3 Fælles problemformulering	s. 17
2. Præcisering af problemformulering	
2.3 Begrundelse for temavalg	s. 19
2.2 individuel problemformulering	s. 20
3. Data	
3.1 Den Kolde Krig	s. 21
Berlin blokaden	s. 22
Vesttyskland – Østtyskland	s. 24
3.2 Jerntæppet	s. 26
Nykrise i Berlin	s. 27
Flugten over muren	s. 29
3.3 Socialisme – Kommunisme	s. 30
3.4 DDR – Østtyskland	s. 32
Såsi det hemmelige politi	s. 33
Såsi – af kærlighed til folket	s. 37
3.5 Murens fald – kommunismens sammenbrud	s. 42
3.6 Genforeningen	s. 45
3.7 Livet uden muren	s. 47
3.8 Das Leben der Anderen	s. 48
3.9 Min egen oplevelse	s. 49
3.10 Tidslinje	s. 51
4. Vurdering og Konklusion	
4.1 Vurdering	s. 52
4.2 Konklusion	s. 53
5. Diskussion	
5.1 Diskussion	s. 56
5.2 Beskrivelse af musisk produkt	s. 57
5.3 Litteratur liste	s. 58
5.4 Bilag	

Musisk udtryk

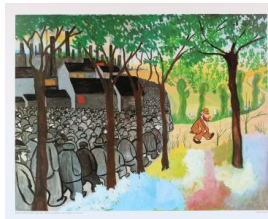
Symbolik

"Hvert træstykker skal forestille mennesker i Vesten. De er forskellige, farverige, de siger deres mening og er frie.

I den mørke side er det dystert. Det repræsenterer østsiden. Her skulle de indordne sig efter styreformen og deres lands ideologi. Her havde de ikke lov til at sige, hvad de ville. Der er flest på vestsiden, for det var hertil, folk flygtede."

Diskussion

- Berlinmuren skilte øst og vesttyskland – er der andre usynlige mure blandt folk i verden?

Æstetiske læreprocesser

De æstetiske læreprocesser tager udgangspunkt i mening og udvikler på samme tid både bløde og hårde kompetencer. Kompetence handler om at kunne trænge ind i problemstillinger, så man har handlemuligheder. Der lægges således lige stor vægt på viden, færdigheder, værdier og holdninger indenfor såvel natur som kultur-forhold. Formålet med skolegangen er at blive klogere på sig selv og sin omverden – at være livsduelig.

**Indsigt i nødvendigheden – den nødvendige indsigt
At lære sig selv og sin omverden at kende
og være livsduelig**

- at sanse sig selv
- at opleve sig selv
- at være sig selv
- at forstå sig selv
- at ændre sig selv

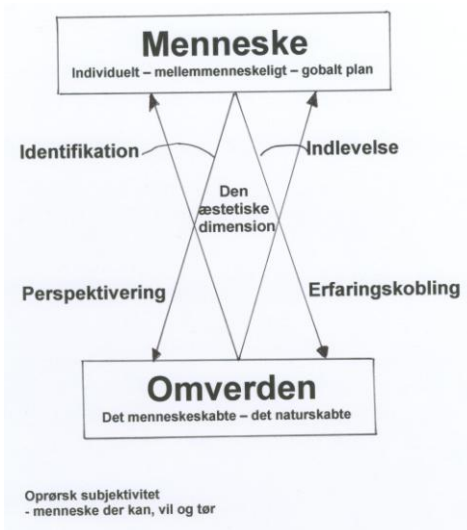
- at sanse verden
- at opleve verden
- at leve sig ind i verden
- at identificere sig med verden
- at ændre verden

Børnene skal arbejde med indlevelse, altså de gode oplevelser og historier, der gør indtryk på dem.

De skal kunne identificere sig med de problemstillinger, de arbejder med for ellers vil engagement og grundlaget for forståelse ikke være til stede.

Det kan ske gennem erfaringskobling, hvor de får mulighed for at bruge den viden, de allerede har. Derved kan de opnå en perspektivering af deres viden, værdier og holdninger.

Den kvalitative læreproces

I den kvalitative læreproces kobles motiv, mål, viden, tanker, forestillinger, følelser og interesser med udførelse i praksis.

For at kunne handle ansvarligt må børnene tilegne sig
nødvendig viden,
nødvendige færdigheder og
nødvendige værdier.

Børnene skal erkende sig selv som frie, selvstændige individer, som har mod til at handle ud fra indsigt i verdens mangfoldighed, i natur- og kulturforhold.

De skal erfare, at verden forandrer sig, at de kan forandre verden og være med til at gøre en forskel.

Derfor må børnene erhverve sig den nødvendige indsigt for at erkende nødvendigheden.

Oplevelse	Fællessamling, mening, helhed, afsæt ind i dialogen
Involvering	Dialog, medbestemmelse, medansvar
Handling	Selvforvaltning, "Det gode arbejde" = idé, beslutning, planlægning, udførelse (& formidling), værdsættelse/evaluering
Erkendelse	Erfaringskobling Ny indsigt, nye færdigheder, ny kompetence
Vurdering	Fælles evaluering, selv-evaluering Ansvarliggørelse for egen læring
Perspektivering	Indsigt i nødvendigheden Den nødvendige indsigt

Se også dokumenterne

"Helhedslinje – arbejde fra yngste til ældste trin" Et eksemplarisk eksempel med afsæt i emnet "Fantásien", som begyndte 1. skoledag august 2010. Forældreinformation gengives først. Informationen begrundes, hvorfor emnet er relevant at fordybe sig i. Der gives en kort oversigt, der viser, hvad indholdet kredsede om i oplevelsesfasen. Herefter præsenteres i oversigtsform, hvorledes alle trin forventer at fortsætte arbejdet ind i emnet & eksempler på hvad der konkret skete.

"AHA... resonansbund for evaluering på Bifrost"

"Demokratisk handlekompetence" – hvad er det overordnede formål med at børnene går i skole?

Børneskolen Bifrost
Annie Jeppesen